

Referat fra 3. møde i det rådgivende udvalg for Den Danske Naturfond

Afholdt:	Onsdag d. 15. juni., 2016 kl. 13.00 – 16.00
Sted:	Den Danske Naturfond, Energiens Hus, Vodroffsvej 59, 1900 Fr.berg C.
Til stede:	Verner W. Hansen - Danmarks Sportsfiskerforbund; Egon Østergaard - Dansk Ornitologisk Forening; Charlotte Moshøj - Det Grønne Kontaktudvalg; Troels Garde - Kommunernes Landsforening; Per Kølster - Økologisk Landsforening; Lars Mortensen – Friluftsrådet; Lone Andersen - Landbrug og Fødevarer; Jørgen Primdahl - Københavns Universitet. Ella Maria Bisschop-Larsen - Danmarks Naturfredningsforening
Afbud:	Claus Lind Christensen - Danmarks Jægerforbund; Jan Søndergaard - Dansk Skovforening; Flemming Skov - Aarhus Universitet; Gustav Garth-Grüner - Bæredygtigt Landbrug;
Endvidere deltog	Bestyrelsesformand Lauritz Holm-Nielsen (LHN), direktør Flemming Nielsen (FLN); Mads Jakobsen (ref.).

REFERAT:

1. Orientering siden sidst

Der er jf. drøftelsen på det sidste møde annonceret et call. Processen er tilrettelagt, så der blandt de modtagne ansøgninger udvælges en mængde, som går videre til en 2. runde og som her vil blive bedt om at fremsende supplerende oplysninger. De projekter, som modtager støtte, forventes endeligt at kunne udvælges primo november. Det blev nævnt, at kommunerne ikke kan stå som ansøgere men gerne må deltage i projekterne. Der var synspunkter på, at dette var rigtigt for at opfylde mål om folkelighed og engagement.

Der blev orienteret om status for fondens arbejde med konkrete projekter, hvor man pt. arbejder med ca. 15, mens enkelte andre også har måtte opgives på et tidligt tidspunkt. Der er tale om meget forskellige typer projekter og forskellige naturtyper. Fonden har i arbejdet stor fokus på at

sikre nogle gode processer i forhold til lodsejerne. Der var flere tilkendegivelser i forhold til, hvordan man sikrer disse gode processer og synspunkter på, hvornår i forløbene man kan og bør offentliggøre indholdet i de enkelte projekter. Der var også en diskussion om, i hvilket omfang organisationerne i udvalget kan spille en rolle i offentliggørelsen af de enkelte projekter og evt. understøtte fondens arbejde med konkrete projekter. Der var dog enighed om, at det rådgivende udvalg ikke skal være et forum for drøftelse af de enkelte projekter. Omvendt blev det også konkluderet, at medlemmerne altid er velkomne til at formidle evt. signaler fra baglandet til fonden også om konkrete områder og projekter.

Det blev nævnt, at overvejelser om store sammenhængende naturområder vil være et tema for det kommende bestyrelsesseminar til august. Carsten Rahbek fra KU og Peter Ilsøe fra NST vil deltage i drøftelserne. Endvidere vil Århus Universitet, Naturhistorisk Museum og Nationalparken Mols Bjerger deltage i bestyrelsens besigtigelse i området.

2. Mulige forvaltnings- og driftsmodeller for Den Danske Naturfonds arealer.

Der var udsendt oplæg til diskussionen om mulige forvaltnings- og driftsmodeller for fondens arealer. Der var til punktet også fremsendt skriftlige kommentarer. Her blev det bl.a. fremhævet, at det ikke nødvendigvis var et spørgsmål om at vælge én forvaltningsmodel, men måske snarere et spørgsmål at vælge den model, som var den rigtige i forhold til det konkrete projekt og område.

Der var synspunkter på nogle af de komponenter, som skal følge med og udvikles i forbindelse med arealforvaltningen for hvert projekt. Dette gælder f.eks. en forvaltningsplan, et budget, en plan for opfølgning mv. Der blev peget på behovet for, at de enkelte arealer har et entydigt ophæng i fonden, uanset hvilken model man vælger. Og der var synspunkter på, at man så vidt muligt bør vælge lokale løsninger, og at lokale lodsejere ofte kan løse opgaver i forhold til tilsyn o.lign. Flere talte for, at valget af forvaltningsmodel må afhænge af områdets karakter og formål med driften. Store arealer kunne tale for én forvaltningsmodel, mens mindre arealer kunne tale for mere lokale løsninger med et mindre bureaukrati og organisatorisk set-up. Der kunne også være en variation over tid i valget af model.

Der var enighed om, at det er vigtigt at have et klart mål og en plan med driften af de enkelte arealer, og at forvaltningen af arealet må tage udgangspunkt heri. Det blev endvidere nævnt, at der som oftest er forskel på dem, som styrer driften af et areal, og dem som udfører. Der vil f.eks. formentlig altid være behov for lokale forpagtere mv. Der blev peget på, at få store arealer oftest vil være billigere at drifte end mange mindre. Der blev spurgt til, om fonden vil opbygge sin egen driftsorganisation og synspunkter på, at dette vil sikre en lige og entydig linje fra det besluttende til det udførende niveau og give fonden mulighed for stor lokal synlighed.

Fonden konkluderede på drøftelserne, at man er meget opmærksom på ikke at binde for mange midler i drift. Det kunne også konkluderes, at der formentlig ikke bliver tale om én fast forvaltningsmodel men om en kombination af flere, som kan variere fra projekt til projekt. Der skal samtidig være et entydigt ansvar og ophæng for det enkelte projekt i fonden. I en startfase vil der ikke blive opbygget en egen driftsorganisation, da det formentlig vil være forholdsvis dyrt. På sigt vil fonden dog gerne være repræsenteret lokalt og kunne udvise lokal synlighed og lokalt engagement. Hvordan dette sikres, er endnu uafklaret. Det er også vigtigt for fonden at kunne følge arealernes udvikling og evaluere projekterne. Her vil fonden søge at inddrage den nødvendige ekspertise.

3. Rammer for integration af frivillige i fondens projekter.

Der var udsendt oplæg til diskussion om integration af frivillige. Der var generel opbakning til ønsket om en stærk lokal involvering også af frivillige i fondens projekter. Det blev nævnt, at fonden her kan blive del af en ny bevægelse og være med til at starte en ny kultur. Det blev påpeget, at det er vigtigt indledningsvist at fastlægge, hvad målet er med den lokale involvering. I den sammenhæng blev det understreget, at drift af arealer er én ting, men engagement af lokale og frivillige er noget andet. Man kan således ikke tilrettelægge sin arealforvaltning efter, at frivillige kan løse løbende driftsopgaver. Det blev også påpeget, at det er vanskeligt at skabe et lokalt engagement, hvis der ikke er de rigtige personer og organisationer, som brænder for at involvere sig i det enkelte projekt (ildsjæle). Så danne personer og grupper af frivillige skal gerne helst være der fra en start.

I forhold til løsningen af konkrete, arealrelaterede opgaver fandt flere det vigtigt, at man definerer disse opgaver først, og herefter med dette udgangspunkt søger at finde og opbygge en

kreds af frivillige, som kan løse denne opgave. Mange pegede endvidere på, at det er vigtigt at erkende, at engagement af frivillige i lokale projekter kræver en central ressource. Det er samtidig vigtigt at give plads til de lokale ildsjæle, og frivillige skal arbejde med det, som de brænder for og ikke de løbende driftsopgaver. At finde den rette balance mellem de to hensyn er vigtigt. Samtidig med at behovet for et sikkert ophæng i fonden blev understreget.

Muligheden for at organisationerne også kan medvirke i forbindelse med styringen af frivillige blev vendt. Der var overvejende stemning for, at dette godt kan lade sig gøre, men også at det kræver, at der foreligger nogle klare politikker fra fondens side. Det blev nævnt, en organisation kan være ansvarlig for en given opgave men næppe for den samlede forvaltning af et område.

Der blev spurgt til, om fonden skal arbejde med at opbygge lokale råd, som det f.eks. kendes fra andre fonde og NST. Der var synspunkter på, at dette kan være en god ide, og at sådanne råd kan være med til at sikre en lokal opbakning men også synspunkter på, at man nok skal vente lidt, fordi det forudsætter områder af en vis størrelse. Det blev nævnt, at man i givet fald skal være parat til at håndtere de lokale uenigheder mellem de forskellige interesser. Flere pegede på, at man skal være meget bevidst om, hvad man vil opnå med frivillighed. Det blev også opfordret til et konkret udspil fra fonden i forhold til, hvad man vil fsva. involvering og uddelegering af ansvar i de konkrete projekter.

Endelig var der diskussion af muligheden for f.eks. medlemskab, bl.a. med henvisning til erfaringer fra Holland og England. Her tilkendegav fonden, at der her og nu ikke er nogen planer. Om det på et tidspunkt kan blive aktuelt må tiden vise, men der arbejdes ikke med det.

Samlet set kunne det konkluderes, at det vil være et vigtigt fokusområde for fonden at sikre lokalt engagement og involvering, og at man meget gerne vil arbejde med frivillige. Det blev nævnt, at man gerne vil kunne opbygge en ægte lokal model. Fondens noterede sig, at man skal udvikle klare mål for involvering og frivillige, samt at der skal være et klart ophæng i fonden, og at der skal afsættes ressourcer til opbygning og styring.

4. Udvikling af en kommunikationsstrategi for Den Danske Naturfond

Der var udsendt et første oplæg til kommunikationsprofil. Flere fandt, at der var tale om et godt papir og noterede sig, at der var en god fokus på natur. Andre tog forbehold for nogle af vendingerne, f.eks. "rendyrket natur". Der var ligeledes en række synspunkter på udsagnet om, at fonden er 'apolitisk' og mange, der mente, at dette ord var dårligt valgt. Der var til gengæld generel enighed om, at fonden skal søge at fokusere på at kommunikere om sine handlinger i form af projekter og aktiviteter og ikke så meget på at deltage i de naturpolitiske diskussioner. Samt at de mere holdningsmæssige diskussioner i givet fald bør tage udgangspunkt i fondens arealer.

Der var forslag om, at fonden skal definere og fokusere på det, der er unikt, f.eks. en meget lang tidshorisont, en anden måde at indtænke frivillige, en mere vild natur eller andet.

I forhold til spørgsmålet om samspil mellem fonden og organisationerne var der et generelt ønske om gerne at ville hjælpe. Som det f.eks. har været tilfældet ved annonceringen af call'et.

Fonden takkede for de god input. Man vil nu arbejde videre og forhåbentlig kunne præsentere et udbygget oplæg til det næste møde.

5. Emner for fagligt forum.

Der var udarbejdet et kort oplæg om mulige emner til drøftelse i det kommende faglige forum, og der blev efterlyst yderligere forslag.

Der var generelt enighed om, at de emner, der var nævnet i oplægget, er relevante. Nogle fremhævede emnerne vedr. strandenge og prioritering af artsindsatser. I forhold til emnet vedr. skov blev der peget på muligheden for at lade NST bidrage eller tage initiativet i tilknytning til deres arbejde med udpegning af værdifuld skov. Herudover blev der peget på mulige emner i forhold til:

- Krydsfeltet mellem natur og landbrug – konkret med fokus på forskellige driftsformer.
- Det grønne danmarkskort – i relation til emnet om større sammenhængende områder.
- Dagligdagsnatur – hvordan opfanges det i de forskellige kortlægninger og prioriteringer, og hvordan arbejder man fagligt med det begreb og disse områder.
- Udvikling af forvaltningsmodeller.

- Involvering af frivillige

I forhold til arbejdsformen blev der peget på behovet for ikke bare at fokusere på de faglige kompetencer men også inddrage drifts- og forvaltningsmæssige kompetencer.

Herudover var der spørgsmål til, hvordan det rådgivende udvalg kan indgå i eller blive holdt orienteret om indholdet af drøftelserne i det faglige forum.

Fonden konkluderede, at man nu har en god pulje af relevante emner. I forhold til det naturfaglige kunne man evt. også overveje at strukturere de faglige drøftelser på tværs i forhold til de centrale naturtyper, f.eks. forvaltning af ådale. Formen for drøftelserne vil man nu arbejde videre med, og man vil i den forbindelse overveje, hvordan resultatet af drøftelserne i det faglige forum formidles bedst muligt. Fonden ser i den forbindelse gerne, at så mange som muligt indgår i drøftelserne, herunder medlemmerne af det rådgivende udvalg, men der skal naturligvis også findes en form, som sikrer, at arbejdet kan foregå effektivt og med den nødvendige grundighed.

6. Opfølgning af naturmødet i Hirtshals

Der var en generel positiv opfattelse af forløbet af naturmødet i Hirtshals og enighed om, at mødet havde sin berettigelse, selv om der også blev peget på ting, som kunne forbedres. Der var derfor også enighed om fortsat opbakning til afholdelse af mødet, samt at fonden også fortsat bør deltage.

7. Eventuelt.

Der var ingen emner.